

Præterea populi antiquæ praxi assuefacti, atque paternarum traditionum tenacissimi, ægre ac reluctantanter ferrent quidquid strictius præciperetur; unde quamplures a seductoribus deceptis, qui eos ab Ecclesia avertere omni studio conantur, præceptum minime adimplebunt sub prætextu innovationis, atque in scandalum et ruinam pusillorum erunt.

Hæc meditantés Fratres Comprovinciales, scientesque hoc ipsum, iisdemque de causis tributum fuisse aliis regionibus, semel atque iterum instant ut eorum omnium nomine, quod a Sacra Congregatione supponitur antiquitus datum, a Sanctitate Vestra humiliter exoptent; Apostolicum scilicet Indultum, cujus vi in unaquaque Diœcesi servetur quod in synodali decreto statuitur.

Fratrum votis obtemperans hanc gratiam a Sanctitate Vestra enixe precatur.—BENEDICTUS, *Archiepiscopus Vallisoletanus*.

Die 8 Aprilis 1889. Ssmus. Dnus. Noster, audita relatione Secretarii S. Congregationis Concilii, benigne indulsit, ut Archiepiscopus Vallisoletanus enuntiatam praxim pro suo arbitrio et conscientia gratis approbare possit et valeat.—A. CARD. Episc. Sab. Præfect.—Loco ✠ Sigilli.—Salvati, *Secretarius*.

NOS D. D. BENEDICTUS SANZ ET FORÈS,
DEI ET APOSTOLICÆ SEDIS GRATIA, ARCHIEPISCOPUS VALLISOLETANUS.

Utendo facultatibus a Smo. Dno. Nostro Leone Papa XIII in præcedenti rescripto Nobis tributis, et accepta a Rmis. Fratribus Comprovincialibus notitia de periodo adimplendum paschale præceptum ex suarum Diœceseon praxi statutam, illam approbamus et legitimam declaramus, ita ut fideles, qui, ipsa, prout infra, perdurante, ad sacram mensam in propria paræcia accesserint, ecclesiasticum præceptum de Eucharistica communione in Paschate accipienda rite adimplere censeantur.

Hæc ergo probata periodus incipit pro Vallisoleтана Nostra Archidiœcesi in Dominica IV Quadragesimæ, et pro cæteris Provinciæ Diœcesibus in Dominica III, atque finem habet pro Salmantina et Segoviensi in Dominica III post Pascha, et pro omnibus aliis in Festo Smæ. Trinitatis.

Vallisoleti die 13 Maji 1889.

† BENEDICTUS, ARCHIEPISCOPUS VALLISOLETANUS.

De mandato Exmi. ac. Rmi. Dni. Archiep.

Joseph Mesequer et Costa,
SECRETARIUS.

INSTRUCTIO

pro Ecclesiastici Curiis quoad modum procedenti œconomice in causis disciplinaribus et criminalibus clericorum.

Sacra hæc Episcoporum et Regularium Congregatio, mature præsentia Ecclesiæ conditione perpensa, quæ pene ubique impeditur, quominus externam explicet suam actionem super materias et personas ecclesiasticas, et considerato quoque defectu mediolorum aptorum pro regulari curiarum ordinatione, constituit facultatem Ordinariis locorum expresse concedere, ut formas magis œconomicas adhibere valeant in exercitio suæ disciplinaris jurisdictionis super Clericis. Ut autem tota justitiæ ratio sarta tectaue maneat, serveturque processuum canonica regularitas et uniformitas, opportunum censuit sequentes emanare normas, a Curiis servandas.

I. Ordinario pastorale onus incumbit disciplinam correctionemque Clericorum a se dependentium curandi, super eorundem vitæ rationem vigilando, remediisque utendo canonicis ad præcavendas apud eosdem et eliminandas ordinis perturbationes.

II. Ex his remediis alia præveniunt, alia reprimunt et medelam afferunt. Priora ad hoc diriguntur ut impediunt quominus malum adveniat, ut scandalum stimuli, occasiones voluntariæ, causæque ad delinquendum proxime admoveantur. Altera finem habent revocandis delinquentes ut sapiant, reparentque admissi criminis consequentias.

III. Conscientiæ et prudentiæ Ordinarii horum remediorum incumbit applicatio, juxta canonum præscriptiones, et casuum, adjunctorumque gravitatem.

IV. Mediis quæ præservant præcipue accensentur spiritualia exercitia, monitiones et præcepta.

V. Has provisiones præcedere debent summaria facti cognitio quæ ab Ordinario notanda est, ut *ad ulteriora* procedere, quatenus opus sit, et certior reddere queat superiorem Auctoritatem, in casu legitimi recursus.

VI. Canonice monitiones fiunt sive in forma paterna et secreta (etiam per epistolam, aut per interpositam personam), sive in forma legali, ita tamen ut de earundem executione constet ex aliquo actu.

VII. Quatenus infructuosæ monitiones evadant, Ordinarius præcipit Curia, ut delinquenti analogum injungatur præceptum, in quo declaretur quid eidem agendum aut omittendum sit, cum respondentis pœnæ ecclesiasticæ comminatione, quam incurret in casu transgressionis.

VIII. Præceptum intimatur prævento a Cancellario coram Vicario Generali; sive coram duobus testibus ecclesiasticis aut laicis probatæ integritatis. § 1. Actus subsignatur a partibus præsentibus, et a prævento quoque, si velit. § 2. Vicarius Generalis adjicere valet juramentum servandi secretum, quantum id prudenter expetat tituli indoles, de quo agitur.

IX. Quoad pœnalia media, animadvertant reverendissimi Ordinarii, præsentis instructione haud derogatum esse judiciorum solemnitatibus, per sacros

Canones, per Apostolicas Constitutiones, et alias ecclesiasticas dispositiones imperatis, quatenus eadem libere efficaciterque applicari queant; sed œconomicae formæ consulere intendunt illis casibus Curiisque, in quibus solemnes processus adhiberi nequeunt, aut non expediri videantur. Plenam quoque vim servat suam extrajudiciale remedium *ex informata conscientia* pro criminibus occultis, quod decrevit S. Trid. Synodus in *Sess. 14, Cap. 1. de Ref.* adhibendum, cum illis regulis et reservationibus, quam constanter servavit pro dicti capituli interpretatione S. Concilii Congregatio in pluribus resolutionibus, et præcipue in *Bosnien et Sirmien* 20 December 1873.

X. Quum procedi oporteat criminaliter, sive infractionis præcepti, aut criminum communium, vel legum Ecclesiæ violationis causa, processus confici potest formis summaris et absque iudicii strepitu, servatis semper regulis iustitiæ substantialibus.

XI. Processus instruitur *ex officio*, aut in sequelam supplicis libelli et querelæ, aut notitiæ, alio modo a Curia habitæ, et ad finem perducitur eo consilio, ut omni studio atque prudentia veritas tegatur, et cognitio tum criminis cum reitatis aut innocentiae accusati exurgat.

XII. Processus confectio committi potest alicui probo atque idoneo ecclesiastico, adstante Actuario.

XIII. Unicuique Curia opus est Procuratore Fiscali pro iustitiæ et legis stutela.

XIV. Quatenus pro intimationibus aut notificationibus, haud præsto sit opera Apparitorum Curia, suppletur exhibitione earumdem explenda per qualificatam personam, quæ de facto cercioret: sive eas trasmittendo opere commendationis penes tabellariorum officio, illis in locis in quibus hoc invaluit systema, exposcendo fidem exhibitionis, receptionis, aut repudii.

XV. Basis facti criminosi constitui potest per expositionem in processu habitam, authenticis roboratam informationibus aut confessionibus extrajudicialibus, vel testium depositionibus, et quoad titulum transgressionis præcepti constat per novam exhibitionem decreti et actus indictionis, perfectorum modis enuntiatis art. VII et VIII.

XVI. Ad retinendam in specie culpabilitatem accusati opus est probatione legali, quæ talia continere debet elementa, ut veritatem evincat, aut saltem inducat moralem certitudinem, remoto in contrarium quovis rationabili dubio.

XVII. Personæ, quas examinare expediat, semper audiantur separatim.

XVIII. Testes ad probationem, aut ad defensionem, quoties legalia obstacula haud obsistant, sub juramento audiri debent, quod extendi potest, si opus sit ad obligationem secreti.

XIX. Testium absentium, aut in aliena Diœcesi morantium exposcitur examen in subsidium ab Ecclesiastica loci auctoritate, eidem transmittendo prospectum facti; et Auctoritas requisita petitioni respondet, servando præsentis instructionis normas.

XX. Quoties indicentur testes ob facta aut adjuncta essentialiter utilia merito Causæ, qui examini subijci nequeant, eo quod censeatur haud con-

venire ut vocentur, aut quia vocati abnuant, mentio eorumdem fit in actibus, et curatur supplere eorum defectui per depositiones aliorum testium, qui de relato aut alia ratione noverint id quod exquiritur.

XXI. Quum collectum fuerit quidquid opus sit ad factum et accusati responsabilitatem constituendam, vocatur iste ad examen.

XXII. In indictione, nisi prudentia id vetet, exponuntur ei per extensum accusationes adversus eum collatæ, ut parari valeat ad respondendum.

XXIII. Quando autem ob occasionum qualitates, aut ob alia adjuncta prudens non sit in actu intimationis eas patefacere, in hac solum innuitur eundem ad examen vocari ut sese excuset in Causa, quæ ipsum respicit ut accusatum.

XXIV. Si iudicio sistere abnuat, iteratur indictio, in qua eidem præfigitur congruum peremptorium terminum, eique significatur quod si adhuc obedire renuat, habebitur ceu contumax; et pro tali in facto æstimabitur, quatenus absque probato legitimo impedimento, istam quoque posthaberet intimationem.

XXV. Si compareat, auditur in examine: et quatenus inductiones faciat alicujus momenti, debent istæ, quantum fieri potest, exhauriri.

XXVI. Proceditur inde ad contestationem facti criminosi, et conclusionum habitaram, ad retinendum accusatum criminis, lapsisque in relativis pœnis canonicis.

XXVII. Quum accusatus, tali modo, habeat plenam cognitionem ejus quod in actis extat contra se, ultra quod respondere possit, jure se defendendi a semetipso uti valet.

XXVIII. Potest quoque, si id expetat, obtinere præfixionem termini ad exhibendam defensionem cum memoria in scriptis, præcipue quando ob dispositionem art. XXIII, nequiverit paratus esse ad responsa pro sua excusatione.

XXIX. Expleto processu, actorum instructor, restrictum conficit essentialium conclusionum ejusdem.

XXX. In die in qua Causa proponitur, est in facultate accusati faciendi se representare et defendere ab alio Sacerdote, aut laico Patrocinatore, antea approbatis ab Ordinario.

XXXI. Quatenus præventus constituere defensorem renuat, Ordinarius consulit constituendam aliquem ex officio.

XXXII. Defensor caute notitiam haurit processus et restricti in Cancellaria, ut paratus sit ad defensionem peragendam, quæ ante propositionem causæ exhiberi potest in scriptis. Ipse quoque subijcitur oneri secreti jurati, quatenus Ordinario videatur indolem Causæ id expostulare.

XXXIII. Transmittitur deinde Procuratori fiscali processus et restrictus, ut munere suo *ex officio* fungatur; uterque Ordinario traditur, qui, plena Causæ cognitione adeptus, diem constituit in qua disceptanda et resolvenda sit, curans ut accusatus certior de hoc fiat.

XXXIV. Die constituta proponitur Causa coram Vicario Generali, interessentibus Procuratore Fiscali, Defensore, et Cancellario.

XXXV. Post votum Procuratoris Fisci, et deductiones defensionis proferitur sententia, dictando dispositivam Cancellario cum expressa mentione, in casu damnationis, canonicæ sanctionis accusato applicatæ.

XXXVI. Sententia indicitur prævento, qui appellationem interponere potest ad Auctoritatem Ecclesiasticam superiorem.

XXXVII. Pro appellatione servantur normæ statutæ a Constitutione *Ad militantes* s. m. Benedicti XIV 30 Martii 1742, aliæque emanatæ ab hac S. Congregatione Decreto 18 Decemb. 1835, et Littera circulari diei 1 Augusti 1851.

XXXVIII. Comparatio pro appellatione faciendâ est infra terminum decem dierum a notificatione sententiæ, quo termino inutiliter elapso, sententia ipsa in executionis statu reperitur.

XXXIX. Interposita appellatione infra decem dies, Curia absque mora remittit ad Auctoritatem ecclesiasticam superiorem, apud quam appellatio facta est, omnes actus Causæ originales, id est, processum, restrictum, defensionem et sententiam.

XL. Auctoritas ecclesiastica superior, capta cognitione actus appellationis, intimare facit appellanti, ut infra terminum viginti dierum Defensorem constituat, qui approbari debet ab eadem superiori auctoritate.

XLI. Decurso dicto termino peremptorio absque effectu, censetur appellantem nuncium misisse appellationis beneficio, et hæc consequenter perempta declaratur a superiore auctoritate.

XLII. Quum appellatio producitur a sententia alicujus Curie Episcopalis ad Metropolitanam, Archiepiscopus pro cognitione et decisione Causæ sequitur normam procedendi in hac instructione traditam.

XLIII. Si contingat quod Clericus, non obstante fori privilegio, ob crimina communia subjiciatur processui et iudicio laicæ potestatis, Ordinarius, hoc in casu, summariam sumit criminosi facti cognitionem, atque perpendit an ipsum, ad tradita per sacros canones, locum faciat infamiæ, irregularitati, aut alii ecclesiasticæ sanctioni.

§ 1. Donec iudicium pendeat, aut accusatus detentus sit, prudens est, quod Ordinarius sese limitet ad media provisoria.

§ 2. Expleto tamen iudicio, et libero reddito accusato, Curia juxta exitum informationum ceu superius assumptarum, procedit ad tramites dispositionum præsentis instructionis.

XLIV. In casibus dubiis, et in variis practicis difficultatibus, quæ contingere possint, Ordinarii consulant hanc S. Congregationem, ab vitandis contentiones et nullitates.

Ex Audientia Smi. diei 11 Junii 1880.

SSmus. Dnus. Noster Leo div. prov. PP. XIII. audita relatione præsentis Instructionis ab infrascripto Sac. Congreg. Episcoporum. et Regularium Secretario, eam in omnibus approbare et confirmare dignatus est.

Romæ die et anno quibus supra.—I. CARD. FERRIERI Præf.—J. B. AGNOZZI Secretarius.

INDEX.

	PÁGINAS.
Promulgatio Decretorum Concilii..	V
Litteræ quibus Concilii provincialis acta et decreta Summi Pontificis revisioni et approbationi subjiciuntur.	VIII
Litteræ Em. Card. Serafini S. C. C. Præf. de recognitis Concilii actis et decretis.	IX
Acta primi Concilii Provincialis Vallisoletani.	X
Acta prævia.	X
Litteræ Metropolitanæ ad Smum. D. Leonem XIII.	XI
Congregatio generalis præparatoria.	XV
Sessio solemnisi prima.	XX
Allocutio Rmi. Archiepiscopi.	XXI
Congregatio generalis secunda.	XXXI
Sessio secunda solemnisi.	XXXII
Congregatio tertiã generalis.	XXXIII
Sessio tertiã solemnisi.	XXXIII
Continuatio sessionis.	XXXIV
Congregatio quartã generalis.	XXXV
Sessio quartã solemnisi.	XXXV
Sessionis quartæ prorogatio.	XXXVI
Congregatio quintã generalis.	XXXVII
Sessio solemnisi ultima.	XXXVII
Continuatio sessionis.	XXXVIII
Decretum de Testibus Synodalibus.	XXXVIII
Decretum de proximo Concilio Provinciali.	XXXIX
Decretum de concilio finiendo.	XL
Allocutio Rmi. Archiepiscopi.	XL
Acclamationes.	XLIII
Decreta concilii Provincialis Vallisoletani.	I
PARS PRIMA.—De Fide Catholica.	2
Tit. I.—De fide et doctrina Ecclesiæ.	2
Tit. II.—De fidei necessitate et præstantia.	4
Tit. III.—De fidei professione.	7
Tit. IV.—De fidei et scientiæ discrimine et concordia.	10
Tit. V.—De præcipuis hujus ætatis erroribus.	13
Tit. VI.—De fidei periculis cavendis.	18
§ I.—De libris et ephemeridibus perniciosis.	19
§ II.—De conversatione fidelium cum alienis a fide.	24
§ III.—De scholis acatholicis et laicis.	27
§ IV.—De societatibus clandestinis.	30
§ V.—De superstitionibus et artibus illicitis.	31
Tit. VII.—De mediis ad fidem tuendam ac fovendam.	33
Tit. VIII.—De bonis libris disseminandis.	36
Tit. IX.—De censura et approbatione librorum.	38
Tit. X.—Monita ad scriptores catholicos.	40